

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam 15. szám.
1938. január 21., péntek.

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Árad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Paktumkötések idején

A Timișoara—temesvári „Déli Hírlap” vezetőhelyén jelent meg az alábbi fejtegetés, melynek figyelemreméltó megállapításait az alábbi szemelvényekben közöljük.

A parlamentet feloszlatták, mielőtt összeült volna és a választásokat kiírták, mielőtt az előző választások eredményét igazolták volna. Egyes lapársaink hasábjain máris olyan cikkek jelennek meg, melyek a magyarság választási magatartásával foglalkoznak. Nincsen módunkban ellenőrizni, mennyiben felelnek meg a valóságnak azok a hírek, melyek szerint a Magyar Párt hajlandó volna a kormánypárttal választási egyezményt kötni és fentartással fogadjuk azt a híresztelést is, hogy a Magyar Párt már meg is tette volna javaslatait az egyezmény létesítése érdekében. Román lapjelentések szerint a párt országos elnöke a miniszterelnök elé terjesztette volna azokat a feltételeket, melyek ellenében a magyar szavazók voksaikat a kormánypártra adnák.

Ezek a feltételek román lapjelentések szerint a következők: a nyelvvizsga címén elbocsátott magyar nemzetiségű tisztviselők visszavétele; a különféle indokolással bezárt magyar iskolák megnyitásának engedélyezése; a keresztény egyházak részére, amelyek hívői a magyarokból kerülnek ki, állami támogatás biztosítása az állami költségvetésben; ugyan- csak a törvényes államsegély biztosítása a magyar felekezeti iskolák számára; amennyiben a kormány megvalósítaná a határmenti román telepítést, úgy a magyar lakosság megmaradhatson mostani birtokai tulajdonában; végül az összes magyar nyelven írott lapok akadálytalan megjelenése azokkal a szerkesztőségi tagokkal, akik eddig is dolgoztak.

A magyarságnak fontos nemzetpolitikai probléma, a kormánypárt vagy bármely más román párt részéről, azonban csak taktika kérdése, hogy miként teljesíti alkotmányos kötelességét az országos választások alkalmával. A helyzet ugyanis az, hogy vagy elég erősnek érzi magát a kormánypárt egyedül is arra, hogy elérje a negyven százalékot, akkor nincs szüksége szövetségesekre, vagy nem, akkor pedig igyekszik megszerezni ezeket a szövetségeseket ott, ahol elfeladás nélkül megtalálja. És mivel a megegyezés alku tárgya, ott állapodik meg, ahol azt legolcsóbban teheti.

A nemzetkisebbségi kérdés rendezése nem lehet választási alkudozások tárgya. A magyarság végeredményben nem akar semmi olyant, ami tulmenne az ország alkotmányán vagy a törvényeken. Csak azt kívánja, ami neki az alkotmány, a békeszerződés és a párisi nemzetközi egyezmény értelmében — ezek mind kodifikált törvényei az ország alkotmányának — jár. Tehát azt igénylik, hogy a törvények végrehajtása ne közigazgatási vagy iskolaügyi hatóságok esetleges jóakarátának legyen a függvénye, sem egyszerű vagy ünnepélyes kormányigéret, hanem olyan törvényes jog, melynek betartását szankciók biztosítják. A törvényes jogok elismerése és garantálása pedig nem lehet alku tárgya. Nem volna ez méltó sem a kormányhoz, sem a magyarsághoz, mint az ország loyális és legna-

gyobb számú nemzetkisebbségéhez.

Lehetnek olyan megfontolások, melyek az elvi szempont ellenére is kívánatosak tehetik, hogy a magyarság lemondva az önálló lista eddig bevált rendszeréről, hajlandó a kormány választási egyezményt létesíteni. Minden politikusnak, de különösen a nemzetkisebbségi politikusnak tovább kell látnia az orránál és sokszor le kell mondania a mai verébről akkor is, ha nem is vár holnap tuzokot. Ám lehet a belpolitikai konstelláció olyan, hogy a kormány bukása azért sem kívánatos, mert az a politikai csoport, mely utána következnek, még sokkal intranszigenzsebb lenne

az ország és a nemzetkisebbségek sorsa szempontjából.

Annak megállapítása, hogy ez a helyzet most adódik-e, vagy sem, lehetnek és vannak-e a magyarság vezetőinek ilyen megfontolásai, egyelőre még nem időszerű. Érdekes és talán jellemző is, hogy a német néppárt már elhatározta, hogy a márciusi választások alkalmával önálló listával vonul a küzdelembe. A német néppártot kizárólag a nemzetnevelési indok vezérli. A politikában nincsenek lehetetlenségek, nemzetkisebbségi politikus azonban nem építheti népe jövőjét sem lehetetlenségekre, sem eshetőségekre. Bizunk benne, hogy a magyar párt vezetői megtalálják a legmegfelelőbb formát a lényegben is arra, hogy a romániai magyarság sorsát helyes irányban szolgálják.

Bucurestiben tárgyal dr. Bethlen György gróf,

az Országos Magyar Párt elnöke — Korai paktum-hírek a kormány és a Magyar Párt között — A 7. sorszámot kapta a magyarság listája

A választási jelek megváltoztatásának hivatalos indokolása

Róma. (Rador.) Az olasz sajtó az utóbbi hetekben hódolatteljes cikkekben foglalkozik *Ófelsége II. Carol király személyével. Maratona a Massageróban ír cikket az uralkodóról és leírja a királyt. Magas, élénk, fiatalos és szeméből vasakarát tükröződik vissza — írja a lap. Az uralkodó országa erejének legfontosabb tényezője és rendkívüli érdeklődést mutatott az olasz életmód és a fasiszta tevékenység iránt. A Giornala d'Italiában Gayda írja, hogy az uralkodó lelkiismeretesen tanulmányozta a bel- és külpolitikai problémákat és azon uralkodók egyike, akik felülmelkedtek a pártviszályokon. Határozottsággal kormá-*

nyozza országát és azzal a nemzeti érzülettel átitatott akarattal, amellyel országát vezető, történelmi hivatást tölt be. Az uralkodó ma a pártok felett mint a nép közvetlen szószólója működik közre. A Stampa szerint kétségkívül II. Carol király korának legérdekesebb egyénisége és az utóbbi századok legkiválóbb uralkodója országának. Olyan egyéniség, mint II. Carol királyé, természetszerűleg minden fontosabb megnyilatkozásában befolyást gyakorol az állam bel- és külpolitikai életére. A király népe szellemi ujjáéledése mellett történelmi látnya és az adott pillanatban kapcsolódott bele bizonyos nemzetközi akciókba.

Az árleszállítási akció

A pénzügyminisztériumban lázas munka folyik a különböző közszükségleti cikkek árleszállítására. A terv szerint évenként 10 millió kilogram olcsó pamutfonalat kívánnak a falusi lakosság között kiosztani és a pamutárakat csomagonként 100 leiel szállítják le. A világító petroleum ára megyénként változik 3.50 leitől 5 leig kilogramonként. Itt a különbség az eddigi árnál 1—1.50 lei lesz kilogramonként. A só árát 1 leiel szállítják majd le kilogramonként. A parasztmalmok és mezőgazdasági traktorok részére szükséges petroleum taxáját is 75 banival szállították le kilogramonként. Ezt a fajta petroleumot meg fogják festeni, hogy az ellenőrzés könnyebb lehessen és megakadályozzák a más célokra való felhasználást. Ezeknek a cikkeknek elosztását a CAM-ra bizzák és a központi fogyasztási szövetkezet fogja azt ellenőrizni.

Bucurestiből jelentik egyébként, hogy a kormány gazdasági bizottsága ma este megtartott ülésén tárgyalta le a legégetőbb gazdasági problémákat és meghatározta azokat a módokat, ahogyan február 1-étől a min-

dennapi élet olcsóbbá tételére vonatkozó intézkedéseket megvalósítják.

Az uralkodó ma írta alá azt a törvényrendeletet, amellyel az országos turista hivatal a miniszterelnökség hatáskörébe utalják és a hivatal vezetésével Hodos Alexandru alminisztert bízták meg.

A miniszterelnökség egyébként felkérte a rádiótársaságot, hogy azonnali hatállyal semmisítse meg az Adeverul társaság részére adott reklámokra vonatkozó koncessziót, miután ez a megállapodás rendellenes körülmények között jött létre.

A választási előkészületek

Tegnap a belügyminisztériumban az olte-niai, munteniai és dobrogeai megyék prefektusai értekezletet tartottak, amelyen Goga miniszterelnök és Armand Calinescu belügyminiszter is megjelent. A prefektusok utasításokat kaptak az elkövetkezendő választások levezetésére, amelyeken a törvényesség megtartása a legfontosabb. A prefektusoknak ügyelniük kell arra, hogy senkit ne provokál-

janak. A kormány intézkedésére a szegényebb falvakban 1500 vagon tengerit fognak kiosztani.

A fővárosi lapok értesítése szerint Goga

A 7. a Magyar Párt listája

Szerdán és csütörtökön a központi választó bizottságnál több választói listát helyeztek el. Ezek között szerepel

a Magyar Párt is, amely a 7-es számot kapta.

Az Agrár Párt a 11-es, a 12-es a „Blocul national al socialistilor-crestini”, a Német Párt a 13-as, a Nép Párt a 14, a szociáldemokraták a 16, a „muncitoresc-tărănesc Beza” 17, a nacionalista munkások frontja a 18, a nemzet újjászervezésének szervezete a 19, míg a zsidó párt a 20-as számú listát kapta.

A Semmitőszék egyébként pénteken dönt afelől, hogy törvényesen megválasztottnak tekintendő-e a most feloszlott parlament. Azt állapítják meg ugyanis, hogy a december 20-án választott, de össze nem ült parlamentet az eddigiekhez hasonló törvényhozó háznak lehet-e tekinteni. Abban az esetben, ha a Semmitőszék elismeri az említett választás érvényét, akkor

számos nemzeti parasztpárti és más pártbeli politikai jogszerinti szenátor lesz, mert ezuttal került be tízedszer a törvényhozás házába, ami a jogszerinti szenátorságot biztosítja.

Paktumok hírei

A „Curentul” az elkövetkezendő választásokkal és kartellekkel foglalkozva, azt írja, hogy az agrárpárt valószínűleg a Román Fronttal fog kartellbe lépni. A Iorga párt s a kormánypárt közötti választási megegyezés elvben már megtörtént. Valószínű, hogy ebbe a kartellbe a német párt is be fog lépni. Az erre vonatkozó tárgyalások Goga és Hans Otto között már megindultak.

Dinu Bratianu a liberális párt elnökének lakásán ma délelőtt megbeszélést tartottak a választási jelölésekkel kapcsolatban.

A Palace Atene szállóban ugyancsak ma tartott megbeszélést a nemzeti-parasztpárt több vezetője.

Maniunak, a központi választási bizottságnál történt fellebbezése alapján szerda délelőtt újból jelentkeztek a választási bizottság előtt a „Román front”, a „Mindent a hazá-

miniszterelnök és Cuza államminiszter az eddigi tervek szerint Iasiban, Chisinauban, Aradon, Cluj-Kolozsváron és Cernautiban vesznek részt a választási propagandában.

ért” és a Iunián-féle párt megbízottai. Délelőtt fél 10 órakor a Magyar Párt részéről is megjelentek a központi választási bizottság előtt Bethlen György elnök, Willer József főtitkár és Bokor Béla, a parlamenti csoport bucuresti irodájának titkára és átadták kérvényüket. A jelentkezési sorrend alakulása szerint a Magyar Párt — ha nem adnak helyet Maniu fellebbezésének — kilencedik lesz, ha helyet adnak Maniu kontesztációjának, — hetedik lesz a sorrendben.

A lapok egyre nagyobb érdeklődéssel foglalkoznak azzal, hogy

mi lesz a magyar párt magatartása az új

A választások időrendje

Mint tegnapi számunkban már jelentettük, a keddről-szerdára virradó éjszaka 12 órakor megjelent a parlament feloszlását és az új választások lefolytatását elrendelő királyi kézirat. A dekrétum a következőképpen hangzik.

1. A törvényhozó testületek egyszersmindenkorra feloszlattak.

2. A választótestületeket az egész ország területén összehívjuk a képviselőház és szenátus megválasztására.

A választások sorrendje a következő:

választásokon. A Curentul mai száma már tudni is véli, hogy a kormány választási kartell ajánl fel a magyar pártnak, de már tudja azt is, hogy Bethlen Györgynek mik ezéért a kívánságát.

Mindezek a hírek nem egyebek találgatásoknál. A kormány sem nyilvánított még semmi óhajt és így a magyar párt elnökének annál kevésbé áfott módjában feleletet adni.

Annyi tény, hogy Bethlen György gróf Cluj-Kolozsvárról Bucurestibe utazott, de ez nincs összefüggésben az új választásokkal. hiszen hétfőn még a választásokat nem is irták ki. Bethlen politikai tájékozódás céljából utazott a fővárosba.

A Tempo című lap jelentése szerint nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy a kormánypárt „Magyar Párttal választási kartell kötött volna. Ezzel szemben igen valószínű, hogy a németekkel megkötik a kartell.

a) a képviselőválasztások időpontja március 2.

b) A szenátorválasztásoké március 4.

c) Községi és megyei tanácsok, szenátorválasztása március 5.

d) Szakkamarai és egyetemi szenátorválasztások március 6.

3. Az új törvényhozó testületeket március 10-re hívjuk össze.

A községi és megyei választásokat valószínűleg még az általános választások előtt, előreláthatólag február 16-án tartják meg.

Miért változtatták meg a lista-jeleket?

A választási jelek reformjáról intézkedő rendelet törvényt minisztertanácsi jelentés vezet be, amelyet a miniszterelnökön kívül a bel- és az igazságügyminiszter irt alá. Idézi a jelentés az idevonatkozó törvényes intézkedéseket, majd megállapítja, hogy korlátozás hiányában olyan jelek álltak elő a különböző mértani alakzatok összekombinálásából (kereszt, zászló, kasza, sarló, csillag, stb.) melyek az

írni-olvasni nem tudó választók részére jelképpé váltak.

Ez a körülmény meg nem engedhető előnyt biztosított azok részére, akiknek leleményességgel sikerült szimbolummá emelniök ezeket a jeleket. A törvényhozó szándékát tehát meghamisították.

Másrészt az 1925-iki közigazgatási egységesítő törvény a közigazgatási választásokra

Költöző darvak

Írta: SZEKULA JENŐ

A fergeteg kísérteties üvöltését tuharsogta az éles szirénabugás, amellyel a motorcsónak jelezte, hogy bajba került a hullámok között. Kanyó Aladár az ablakhoz lépett és a part derékban meghajolt, viharban halálra ázott fáit között kibámult a vaksötét éjszakába. Figyelte a vészjeleket.

— Ugy látszik leállt a motor . . . s a nehéz járművet sodorja az ár a vizimalom kerekének, ahol menthetetlenül halálra zuzzák magukat . . . Egy férfi és egy fiatal hölgy, aki fehér matrósapkát visel . . . Most kétségbeesetten sikoltozik és a hangja versenyt üvölt a vész-szirénával. Az ő bajuk . . . minnek mennek a Dunărea—Dunára ebben a rossz időben . . . amikor a rádió is jelezte, hogy vihar jön.

Többet nem is törődött a dologgal. Önző és rideg, magánakéző aglegény volt. Hangos nekifohászkodással visszaroskadt az asztal mellé, hogy folytassa vacsoráját, amely elsavanyodott kecsketejből, sajtból, fekete kenyérből és zöld paprikából állott. Dagadt és véraláfutásos szemével, ideglen alakjával, meghámozott dinnyére emlékeztető kobakjával — valami nyugalomba vonult házmesterre emlékeztetett, aki megtakarított kapupénzekből teket, vityillótt vásárolt a folyóparton, ahol meghúzódott az öregség napjaiban. Külsője nem árulta el, hogy ő az a nagy Kanyó Aladár, a neves lírai költő, akinek édesen csengő madrigáljait, epédő stancáit valamikor az egész országban szelvényben szavalták ábrándos kislányok. A szerelem költője volt, az irodalomtörténelem és a lekszikon is így emlékezik róla. — most is sűrűn írja a verseit, de a lapokban ritkán látnak napvilágot, mióta visszavonult falusi magányába. Valahonnan nyugdíját is húzta és örökölt is, — gondtalanul élhetett, — csak költőhiúsága maradt kielégítetlen. Elhatározta, hogy a saját költségén fogja kiadni legújabb verseit, amiket „Költöző darvak” címen gyűjtött össze.

— Segítsenek magukon, ahogy tudnak . . . dörmögte, fölfigyelve a vészjelekre. Én csak nem lehetek csónakba száztíz kilót meghaladó, elnehedetett természetemmel, hogy segítségére legyek a

könnyelmű kirándulóknak.

Szerencsére a parti halászkok nem voltak annyira közönyösek, mint a költő és az elakadt motorost kiszabadították veszedelmes helyzetéből. Valóságos kis jacht volt, nem csoda, hogy lapátokkal nem tudtak boldogulni, mert ahhoz túl nehéz volt. S minthogy közelben emberi laknak semmi nyoma, a szerencsétlenül járt utasokat Kanyó Aladár házába kísérték, hogy kipihenjék az izgalmakat. Hármann voltak: magas és arisztokratikus külsejű férfi, fiatal szőke hölgy, — nyilván a felesége — és a gépész, aki az elsodort jachtot kormányozta.

Kanyó szokatlan udvariassággal fogadta őket. A konyhán nagy tüzet gyújtott, hogy az utasok megszárhíthassák magukat.

— Kávét vagy teát parancsolnak? — mondta sűrűn-forogva a tűzhely körül.

— Csak ne tessék fáradni. Semmit sem kérünk. Örülünk, hogy födél alatt vagyunk. Halálra áztunk a Dunărea—Dunán.

A nő leveszi fiús matrósapkáját s az alól kibomlik rövidre nyesett haja. Kanyó gyönyörűnek találta a haját és elhatározta, hogy költeményt fog írni a Dunărea—Dunán halálra ázott szőke tündérkéről. A versnek már megvolt a címe: „A sellők kishuga.”

A nő valóban kedves és finom jelenség, ahogy dideregve leül az íróasztal mellé. A férje is gazdag és előkelő ur lehet. Arany cigarettatárcát huz ki viz től átázott zakójának zsebéből és kínálgatja a házigazdát.

— Tessék rágyújtani.

— Köszönöm . . . én már pipával is beérem . . . dörmögte ez.

Finom úri nép. Valami Tüskyek. De lehet, hogy gróf Tüsky . . . a rangját nem mondta be a bemutatkozásnál, de a gépész, akit automobilért küldött a faluba, méltóságos urnak szölitotta.

A hölgy közben lapozgatott az íróasztalon. S hirtelen felkendezve felkiáltott.

— Nézze . . . mit találtam! — szölt boldogan a férjéhez. A nagy Kanyó Aladárnak költeményeit . . . eredeti kéziratban. Milyen érdekes . . . „Költöző darvak” a címe. Ó, az én drága Kanyóm!

— Hát ismeri? — csodálkozik a házigazda.

— Ki ne ismerné Kanyót . . . ő a kor legnagyobb lírikusa. Már gimnazista koromban is ő volt

a kedvencem. Könyv nélkül tudtam a verseit: Julia könnyeit . . . és a Szerelmi pokolt. Titokban talán szerelmes is voltam a költőbe . . . és néha róla is álmodtam.

— Hát találkoztak?

— Soha. De élénken el tudom képzelni, hogy milyen. Figyeljen ide . . . én Kanyó Aladárt magas . . . szőke fiúnak hiszem . . . sötét szeme lángoló tűz . . . szép haja csapzottan borul homlokára . . . Wildehez vagy Byronhoz lehet ő hasonlatos . . . s nyilván földöntúli eleganciával öltözködik.

A házigazda önkéntelen a tükörbe bámul, maga is megborad. . . egy vizilónak idétlen koponyája néz vele szembe onnan. Milyen rettentő különbség ábránd és valóság között. Szerencsére a szépasszonyok a költőket inkább a könyvekből ismerik, mint a valóságból.

— Hogyan került ide a kézirat? — faggatja a nő.

— Valaki nálam felejtette . . . hebegte Kanyó, aki most már rösteli bevallani az igazságot.

— Szívesen megvenném . . . sok pénzt adnék érte . . . lelkesedett a nő.

— Pénzért nem adom, ajándékba igen, — mondja sötétre gyult bazsarózsás arccal.

Künn autótülkölés. Megjött a gépkocsi, amelyet a gépész a faluból hozott. Bucsuzkodnak a házigazdától. De percek múlva a szép nő szélesebséggel visszaront.

— Most hallom oda künn, hogy ön is Kanyó Aladár. Talán csak nem . . .

— Én a nagybátyja vagyok a költőnek . . . — tiltakozik ez, míg széles ábrázata még jobban elfeketedett.

És mikor magára maradt . . . és a hunyó tüzet piszkálgatta, méla borongással meredt maga elé.

— Csak meg ne tudja soha . . . a tündérszép szőke asszony, hogy a nagy Kanyó én vagyok!

CORSO SLÁGERMOZGO Tel.: 2065

5, 7-15. és 9-15.

Kreutzer-szonáta

Lit. D. g. o. v. e. r. P. e. e. r. P. o. l. e. r. s. n. é. s. A. b. r. S. e. o. e. n. h. a. l.

A „mandzsu Lawrence” különös élete és halála

Írta: DEMETER ÖDÖN

Néhány héttel ezelőtt a japán hadállások elé dobtak kínai katonák egy véresen megcsontított holttestet. A meggyilkolt japán Doihara tábornok volt, akit Tokió a titkos szolgálat ellátásával bízott meg. Doihara tábornok szerepéről írja az alábbi feltűnő érdekes cikket egy Kínában élő magyar újságíró:

Sanghaiból jelentik: Rövid idővel ezelőtt egy Tsinanból jövő sürgöny jelentette, hogy Kenzsi Doihara tábornok, az Északkinában operáló japán hadsereg hírszerző és politikai osztályának vezetője, a pekingi—hankau vasútvonal körül vívott harcok folyamán hősi halált halt.

A Távolkelet különös világát ismerő diplomaták, politikusok, újságírók és katonák azonnal felfigyeltek a rövid hírre. Doihara tábornok ugyanis hosszú évek óta korlátlan hatalommal és megdöbbentő ügyességgel vezette a japán hadsereg kontinentális ágának politikai és kém-osztályát, a szamuráj fölényes hidegvérével és bátorságával rángatva a távol-keleti bábszínház összegubancolódott zsinórijait. Bárhol jelentek meg a félelmetes angol Intelligence Service, a francia Deuxième Bureau, vagy az amerikai Naval Intelligence Department emberei, mindenütt szemben találták magukat ezzel a tömzsi, mosolygó arcú, kurtanyaku, hunyorgó szemű kis japán tábornokkal, aki néhány óra alatt leplezte le a legügyesebben szőtt összeesküvéseket, percek alatt tépte szét a diplomáciai intrikák finom hálóját és két pohár szaké között hiusította meg messzeágazó politikai tervezetéseket. Akár a guami kábel-központ, akár a corregidori flotta bázis, akár a mandzsu császári palota hűvös falai között lejátszódó intrikák, vagy a Kínai-Turkesztán megközelíthetetlen belsejében dühöngő guerillaharcok foglalkoztatták az Ázsiában érdekelt nagyhatalmak diplomatáit és politikai ügynökeit, a háttérben változatlanul ott állott Doihara tábornok vaskos alakja, áthághatatlan akadályként meredve a távolkeleti politika nyaktörő ösvényein. Mikor Nikamura japán kapitányt rejtélyes körülmények között meggyilkolták, a japán kormány Doiharára bízta a vizsgálat vezetését és vita nélkül fogadta el a tábornok megállapításait, — amelyek az 1932. évi japán—kínai háborúhoz vezettek. Sanghai körül már javában folytak a harcok, mikor Doihara megjelent Mandzsuriában; néhány hét múlva a mandzsu hadsereg nagyrésze fellázadt és Doihara meglepedett pillantásától kísérve kiáltotta ki a mandzsu állam függetlenségét. . . . Néhány évvel később Mongóliában ismétlődött meg a történet, ahol egy ugynevezett kuriltáj, vagyis nemzetgyűlés folyamán Teh-Wang herceg nyíltan szakított a kínai kormánnyal és autonóm területté nyilvánította Mongolia ölmös-egű steppéit. Magától értetődik, hogy Teh-Wang herceg bizalmas barátja és szövetségese volt Doiharának, aki egyre könyörtelenebb szorítással hurkolta a kötelet a forradalmak és pártütések tüzeiben égő Kína nyakára. Mongolia után Turkesztánra került a sor. . . . Egy repülőgépbaleset kapcsán kiderült, hogy Turkesztánban Doihara szítja a vad hegyi törzsek lázadását és kihasználva az egyre komolyabb méreteket öltő muzulmán mozgalmat, Abdul-Hamidnak, a véres szultánnak unokáját, Abdul Kerim herceget akarta a japán befolyás alatt álló Turkesztán királyság trónjára ültetni. Turkesztán félelmetes hegyei között még dúl a háború, mikor Doihara ismét megjelent Mandzsuriában. Tanácsadója lett az Európában Pu-Yi néven ismert Kang-Teh mandzsu császárnak, aki vak engedelmével és bizalommal hajította végre a japán kontinentális kém-osztály vezetőjének parancsait.

Látva azt a korlátlan tejhatalmat, amellyel Doihara a japán politika menetét irányítja, a Távolkelet ismerői gyakran vetették fel a kérdést: hogyan, miként, miért ragadta magához ez a látványlag jelentéktelen, békés, mosolygó ember a rettegett japán Intelligence Service vezetését? A felelet egyszerű, az öszeszü, alapos önkritikával

biró Doihara, mielőtt rájött arra, hogy sohasem lesz belőle jó hadvezér, hogy sohasem lesz képes megtanulni a taktika és sztratégia titkait, tüstént otthagyta a vezérkari iskolát, kérve a hírszerző osztályhoz való azonnali beosztását. Miután tökéletesen megtanult néhány ázsiai nyelvet, hosszabb tanulmányutra indult; hol mint kínai kuli tűnt fel Kantonban, hol mint mongol karavánhajcsár Kalgatonban. Japánba való visszatérése után néhány hónappal gyilkolták meg Nikamura kapitányt és Araki tábornok, aki a militarista párttal egyetértésben politikailag öhajította kiaknázni a gyilkosságot. Doiharát küldte Kínába azzal az utasítással, hogy ha török-szakad, szerezzen legalább is közvetlen bizonyítékot arra, hogy Nikamura meggyilkoltását a kínai kormány tervezte. Doihara olyan sikeresen dolgozott, hogy visszatérése után Honjo tábornok a mandzsuri japán haderők parancsnoka, rábízta az észak-kínai politikai osztály vezetését. Ettől a pillanattól kezdve a „mandzsu Lawrence” karrierje szédületes gyorsasággal ivelt a magasba; az 1932. évi háború után őt bízták meg a kínai kormánnyal folytatott tárgyalások vezetésével, amelynek folyamán az Északkinában állomásozó japán ezredek létszámára és státusára vonatkozólag megállapodás jött létre a két kormány megbízottai között. A mai napig titok, hogy Doihara milyen szerződés aláírására kényszerítette a kínaiakat, viszont az ugynevezett Doihara-féle titkos szerződések értelmezése szolgálatott ürügyet a japánoknak a jelenlegi háború megindításához. Mint ismeretes, a japán—kínai konfliktust bizonyos japán csapattesteknek a Marco Polo hid körül végrehajtott mozdulatai robbantották ki; a japánok szerint a Doihara szerződések feljogosították a japán hadvezetőséget a kérdéses hadmozdulatok végrehajtására; a kínaiak szerint nem. . . . A vita heteken át folyt és Doihara hallgatott. Csak akkor szólalt meg, mikor a rendőrség keresni kezdett egy Miazaki nevű japán tengerészt. Doihara átvette a vizsgálat vezetését és megállapította, hogy Miazakit a kínaiak meggyilkolták. A tárgyalások megszakadtak és néhány nap múlva kitört a háború. . . .

Mint az arabiai Lawrence, Doihara tábornok is elsőrangú matematikus volt és gyakran ejtette bámulatba a tudósokat elegáns és szellemes levelezéseivel. Az igazi Lawrence mint archeológus kezdte pályafutását és a régészetért rajongott,

Negyven herceg jelenlétében;

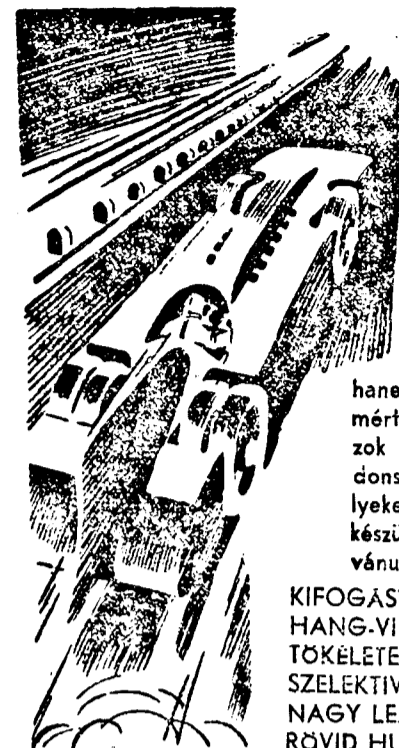
ragyogó pompával zajlott le Faruk egyiptomi király esküvője

A királyi pár egyike sem több még tizenhét évesnél — Pazar értékű ajándékokkal halmozták el a boldog uralkodó-párt

Kairóból jelentik: Nagy pompával ünnepli ma az egész Egyiptom Faruk király menyegzőjét. Kairóban az összes épületeket virágokkal és zászlókkal díszítették fel. Az uccákat valóságos zászlóerdő borítja. A város határában több száz sátor emelkedik, hogy megvendégeljék a népet. Faruk király kívánságára 100 tonna húst mértek ki ezekben. Az egyik nyilvános kertben pedig külön ünnepséget rendeztek a gyermekek számára. Az egyiptomi posta ünnepi bélyegsorozatot adott ki óriási mennyiségben az esküvői ünnepségek alkalmából. •

Maga az esküvő a régi muzulmán tradíciók szerint a legegyszerűbb módon az ősrégi kubicai királyi palotában folyt le. A szertartáson maga Farida Zulfikar, a menyasszony nem is vett részt és helyette apja, az öreg Zulfikar pasa jelent meg. Kevéssel ezután 11 ágyulövés jelezte Egyiptomnak, hogy Faruk király és felesége, akik mindketten csak 17 évesek, a világ legrégebbi trónját elfoglalták.

A polgári házasságkötést az új palotában tartották meg. Itt már a menyasszony is megjelent, egyszerű szürke kosztümöt, kis modern kalapot viselt, de arcát fátyol borította. A házasságkötésnél megjelentek a tanúk és a fejedelmi vendégek, akik között negyven herceg volt. Az ifjú király az esküvő alatt 10.000 fontról szóló csekket nyújtott át ajándékkul. Az esküvői szertartás után az ifjú pár megtekintette a kastélyban felhalmozott aján-

NEM CSAK MODERN VONALAK...

hanen ugyanolyan mértékben mindazok a többi tulajdonságok is, amelyek a jó vevőkészüléktől megkivánunk:

KIFOGASTALAN HANG-VISSZAADÁS TÖKÉLETES SZELEKTIVITÁS NAGY LEADÓ-KERESŐ RÖVID HULLAM-VÉTEL

Kérje szállítójától az új modellek bemutatását

Siera Radio

felszerelve az új piros Philips Miniwatt lámpákkal és állandóan dinamikus RHEO hangszóróval

mandzsuri kollégája egyike volt Japán legismertebb porcelán-szakértőinek. Megosztva idejét a legsötétebb intrikák és a tudományos kutatások a merész politikai manőverek és a műgyűjtés között, Doihara legtisztább típusa volt a távolkeleti katona-diplomatának. Halála végeredményben logikus lezárása egy minden részletében izgalmas, rendkívüli fantasztikus életnek. Furcsa is lett volna, ha a „mandzsu Lawrence” hetven vagy nyolcvan éves korában, szépen vetett ágyban, unokáitól körülveve fejezte volna be különös földi pályafutását. . . . Elseperte a vihar, melyet részben ő zúlitott Ázsiára. Szébb halálról nem is álmodhatik egy szamuráj. . . .

CENTRAL:

d. u. 8 órától folytatódólagosan, két film egy műsorban!
Olcsó helyárak!

I. „Hotel Savoy 217“
(PREMIER)

Lélegzetelállító cselekmény, Bünyügyi történet három szerelmes nő körül.

Hans Albers, Brigitte Horney, Kaethe Dorsch,
Gusti Huber

II. Husz év után...

(Hofkonzert) repris.

Eggerth Mártha nagy énekes

SELECT:

5, 7-15 és 9-15 órákor

Sartorius Dr. bünténye
Főszerepben Boris Karloff

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámak:

Szerkesztőség 20-14
Kiadónivatal... ..11-51

Hetvennégy bölcső

Amszterdamból jelentik: A baarni Badhotel már napok óta valóságos sajtóhadiszállás. A holland hadsereg híradóosztálya is itt állította fel rádión és távbeszélő állomásait. Százti hírlapiról és sajtófényképező tanyáznak a Badhotel termében. Ettől a szállótól ugyanis pár lépésre fekszik Julianna trónörökös nő soestdijki palotája. A kastély mögötti nagy parkban két tüzérségi vert sátrat. Négy napig megszakítás nélkül esett a hó, három nap óta szinte folyvást szakad az eső, az ágyuk azonban rendületlenül várják a parancsot a tüzelésre. Csak egy kis ponyvatarakót kaptak a hó, illetve az eső ellen. Ha a soestdijki kastélyban megszületik a jövő trónörökös, ez a két üteg tüzérség adja le Hollandiában az első diszlövést. Hetvenkét holland városban is ott látni a parkok virágágyai közé elrejtve az ágyukat. Azokban a városokban pedig, ahová nem jutott a tüzezből, mozsaras polgári diszörsezt szerveztek meg és hadviselt civilek várják a baarni Badhotelből a jelt a diszlövésre.

Egész Hollandia lázban ég. Flu vagy leány születik-e? A holland törvényhozók még arra is gondoltak, hogy egyszerre ikrek kerülnek a soestdijki királyi kastély bölcsőbe. Julianna trónörökösöt eddig hetvennégy díszes bölcsővel ajándékozták meg honi társai és külföldi tiszteltől. A soestdijki kastélyban még nagy a csend. Délelőtt és délután ugyan megjelenik a kastély parkjában Julianna és megeteti két kedvenc hattyút. Bernhard herceg Angliában vásárolt új, kétüléses sportkocsijában nagyobb gépkocsi sétát tesz. Vilma királynő pedig minden délután másfélórát kerékpározik Baarn és Laren környékén. Dr. De Groot főorvos, a trónörökös Boonstra s a frisz Vermeer ápolónők már bent laknak a soestdijki kastélyban. Érdekes, hogy Boonstra főpolónő édesanyja: Baljon nővér is ápolónő volt. Ő állt annak idején Vilma királynő ágya mellett, amikor Julianna született.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 14.53, London 21.63.75, Newyork 432.87.50, Milánó 22.77, Amszterdam 241.15, Berlin 174.30, Prága 15.20, Varsó 82, Belgrád 10, Bucuresti 3.25.

— Árvízveszedelem fenyegeti a királyi kolostort Ottenitában. Ottenitából jelentik: Az elmúlt évben töltést emeltek a Dunarea—Duna mentén a királyi kolostor környékének biztosítására. Ezt a töltést 100 méter hosszúságban a megáradt folyó vize elmosta és 2500 hektár területet a víz elárasztott. Miután a folyó vize még mindig növekvőben van, katasztrófától tartanak.

— Londonba küldik Bárdossy László bucaresti-i magyar követet? Londonból jelentik: A Daily Telegraph, amely tudvalevőleg az angol külügyminisztérium szócsöve, a londoni diplomáciai testületben küszöbönálló változásokkal kapcsolatban azt az értesülést közli, hogy Masirevich Sziárd londoni magyar követ a legközelebbi hetekben nyugalomba vonul, miután eléri 60. évét, ami a magyar diplomáciai szolgálatban a korhatárt jelenti. A Foreign Office-hoz közelálló nagy angol lap sajnálkozásának ad kifejezést Masirevich Sziárd utódjának személyével is foglalkozik. A lap úgy véli, hogy a magyar külügyminiszternek nem kell messze keresnie, mert a jelenlegi bucaresti-i magyar követet, Bárdossy Lászlót általában Magyarország legkiválóbb diplomatájának tartják. London pedig a magyar diplomáciai szolgálat legelőkelőbb posztja. Az angol külügyminisztérium szócsöve dicsérő szavakkal megjegyzi, hogy Bárdossy Lászlónak megvan az az előnye, hogy fiatal ember, hivatásos diplomata, kitűnően beszél angolul és öt esztendő óta Londonban töltött, amikor 1929-től 1934-ig a londoni magyar követség első tanácsosa volt.

— „Reszketősöket” leplezett le a megyei csendőrség. Az aradmegyei Sicula—Sikula községben csendőrség husz tagból álló pentacostalista szektát leplezett le. A „reszketős”-szekta tagjai ellen eljárást indítottak.

— HUSZADIKÁN KEZDIK MEG A JANUÁRI FIZETÉSEK ÉS NYUGDIJAK FOLYÓSÍTÁSÁT. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli, hogy a januári fizetések és nyugdíjak folyósítása 20-án veszi kezdetét és február 10-ig tart.

— Kísérletezés közben gázmérgezést kapott Rakovitz professzor fia. Cluj—Kolozsvárról jelentik: Eddig még rejtélyes körülmények között bekövetkezett szerencsétlenség ügyében indított vizsgálatot a helybeli ügyészség. Az elmúlt reggel eszméletlen állapotban találták meg Rakovitz Nicolae vegyész mérnököt laboratóriumának padozatán. A vegyész mérnök Rakovitz professzor fia és így esete különösen a város előkelőbb köreiből feltűnést keltett. Első pillanatokban ugyanis öngyilkosságra gondoltak. Alaposabb vizsgálat után azonban kiderült, hogy a vegyész mérnök házi laboratóriumában kísérleteket végzett s a kísérletezés közben fejlődött mérges gázok mérgezték meg. Az esetről azonnal értesítették a mentőket, akik első segélyben részesítették az eszméletlen állapotban lévő embert s miután állapota nem oly súlyos, lakásán hagyták ápolás végett.

— MAGÁNORVOS TANÁCSÁT IS KIKÉRHETI A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ TERHÉRE A BETEGSEGÉLYZŐI TAG. Cluj—Kolozsvárról jelentik: A fővárosi betegsegélyzőpénztár mellett működő felebbezési bíróság 1937. április 9-én kelt 1531. számú döntésében kimondotta, hogy indokolt esetekben a betegsegélyzőpénztári tag jogosult magánorvos tanácsát is kikérni és ez esetben a magánorvos első látogatási költségeit a betegsegélyzőpénztár tartozik viselni.

Telefon: 27-36

„OHM” electro-technikai gépműhely

Kádár János

Strada Ioan Calvin 26. szám

Autó és rádió accumulátorok raktáron,

töltés, javítás, csere Dynamo és motor, mágnes-javítás, csapágyazás, tekercselés, mágnesezés

VÉTEL — ELADÁS — CSERE

— Betiltották a nyul- és fácánvadászatot. A nyul- és fácán vadászatát az illetékes hatóságok január 15-vel betiltották. Kivétel ezen tilalom alól csak egyes különleges esetekben ad a vadászati vezérigazgatóság.

— Számos női bálnál gyakran végtelen megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorral egy fél pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvíz azáltal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

— Mi okozta a Vox-színház tüzkatasztrófáját? Bucurestiből jelentik: A Vox-színházban kitört tüzvesz okát pontosan megállapították: Egy tüllfüggöny lebbent reá a színpalak mögött egy szigetetlen villanyvezetékre, amely felgyújtotta a gyűlékony anyagot. A vizsgálóbíró minden valószínűség szerint vád alá helyezi a színház mechanikusát, akinek kötelessége lett volna felülvizsgálni a villanyvezetékét.

Karácsonyfalúz

A tűzoltó-főparancsnok családi otthonában.

Kulturdélután az aradi Református Nőszövetségben

Csütörtök délután szépségápolási Nőszövetség részvétele mellett ment végbe az aradi Református Nőszövetség által rendezett kulturdélutánok ötödik ismeretterjesztő előadása, a nőszövetség Calvin-uccai helyiségében. Radó János dr. jónévi aradi nőorvos tartott értékes előadást „A nő higiéniaja” címen. A rendkívül tartalmas előadás keretében felölelte Radó dr. a női szépségápolást a csecsemőkortól egészen a matróna korig. Az értékes orvosi tanácsok hatalmas tömegevel ajándékozta meg a hallgatóságot, könnyen érthető, folyamatos előadással. Meleg sikert aratott. A kulturdélután másik szerenője Zih Teri, Reményik-költéményeket adott elő meglepően kiforrott előadó-készséggel. A közvetlen szavalkók nemcsak a mélyértelmű versek tartalmát éreztették meg a hallgatókkal, hanem azt is, hogy az előadónak benső élménye volt minden egyes előadott Reményik-költémény. Zih Teri szavalkóit hálás taps kísérte.

Utolsó feladványunk megjejtése

Gyufák. 7+1=8.

— A bucaresti-i francia követ Delbos külügyminiszternél. Párisból jelentik: Adrien Thierry, Franciaország bucaresti-i meghatalmazott minisztere, aki jelenleg Párisban tartózkodik, Delbos külügyminiszternél jelentkezett kihallgatáson.

— Megrendült egészségi állapota miatt mégis lemondott a magyarországi egységpárt elnöke. Budapestről jelentik: Lapértesülés szerint Ivády Béla, a nemzeti egységpárt elnöke két hét előtt bejelentette Darányi miniszterelnöknek a párt elnöki tisztségéről való lemondását. Darányi akkor felkérte Ivádyt, hogy lemondási szándékától tekintsen el és maradjon meg a párt élén. Ivády eleget is tett a kérésnek, most azonban kedden, lemondását megújította és elhatározása ezuttal végleges. Indoklás: megrendült egészségi állapota. Ivády utódául Zsitvay Tibort emlegetik.

— Vakmerő betörés Lipovan. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka vakmerő betörést követek el Egel Péter szabómester lakásában, ahonnan 68.000.— lei készpénzt vittek el az ismeretlen látogatók. A házigazda feleségével szombat este mulatságon vett részt, ahonnan reggel hazatérve, megdöbbenve vették észre, hogy távollétük alatt ismeretlen egyének a lakásban tartott készpénzket elvitték. A károsult azonnal a rendőrségen jelentést tett az esetről, mely a nyomozást bevezette.

— Az aradi Astra kulturegyesület Gustav Augustini csehszlovák származású néhai aradi román újságíró emlékére vasárnap ünnepélyt rendez amelynek során délelőtt a Pomenirea-temetőben felszentelik sírkövét, majd délután a Kulturpalotában az Armonia dalkör szereplése mellett kulturális ünnepséget rendeznek a román—csehszlovák együttműködés szellemében. A kulturális ünnepség vezető előadójá Bocu Sever volt miniszter lesz, aki a transilvaniai újságíró multjáról beszél a háborút előtti években, különös tekintettel a Tribuna és Tribuna Poporului egykori munkatársaira. Esti társasvacsora lesz a Cercul Românesc termében. Az ünnepségre számos vezető csehszlovákiai intellektuel érkezik Aradra.

— WEIL VIRÁGÜZLET a közönség rendelkezésére nyilvános telefonállomást rendezett be. Telefonszám 21—98.

— Mécs László a világsiker útján. Prágából jelentik: Mécs László, a kiváló papköltő, akinek gyönyörű verseit minden magyarul területes ismerik és akinek emelkedett szellemű költeményei ismeretesek olvasóink előtt, most a világsiker útjára lépett. Az elmúlt év végén egy genfi folyóirat: „La Revue Internationale Aujourd'hui” három versét közölte és a három vers abból a gyűjteményből került ki, ami ez év elején francia nyelven jelenik meg Párisban. Mécs László gyűjteményes francia kiadása irodalmi jelentőség tekintetében beláthatatlan sikert ígér. A könyvet Paul Claudel, a világirodalom egyik legnagyobb költőjének előszava vezeti be. A gyűjteményes kötet megjelenése után Mécs László külföldi irodalmi társaságok meghívására szavalkókat tesz Párison kívül több francia városban, sőt Hollandiában, Belgiumban és Angliában is.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Százmillió lei a szárazságtól sújtott vidékek tengerivel való ellátására

A kormány tagjai minisztertanácsi jegyzőkönyvet irtak alá, amelynek értelmében felhatalmazták a szövetkezeti minisztériumot, hogy 100 millió leies kölcsönt kössön a Banca Nationalával három havi lejáratra, esetleges meghosszabbítással. Ezt az összeget a Cecopava szövetkezeti központ használja fel tengeri vásárlás céljaira és ezzel a tengerivel a szárazsággal sújtott vidékek lakosságát látják el.

A 100 millió leies kölcsön visszafizetését a pénzügyminisztérium biztosítja a lejárat időpontjára, vagy pedig a később megállapítandó lejáratok idejére. Abban az esetben, ha a szövetkezeti minisztérium nem fizetné vissza idejében a tartozást, a Banca Nationalának joga van a nála letétbe helyezett 0.90 leies buzaértékesítési illetekekből fedezni követelését.

A Cecopava által vásárolt tengeri legfel-

jebb 14 százalék nedvességet tartalmazhat, abban az esetben, ha ilyen tengerit nem lehetne a piacon találni, kivételesen — az érvényben lévő rendelkezéssel ellentétben — vásárolható olyan tengeri is, amely legfeljebb 16 százalék nedvességet tartalmaz és a CFR., valamint a hajózási társaságok vállalhatják ennek a tengeriek szállítását. A szükségét szenvedő lakosság tengerivel való ellátása a szövetkezeti minisztérium által történik. A lakosság a tengerit azal a feltétellel kapja, hogy az ellenérték 25—70 százalékát a lehetőségek szerint készpénzben fizeti ki, míg a fennmaradt összeget kamatmentesen egy esztendő múlva egyenlíti ki. Abban az esetben, ha készpénzben való törlesztés lehetetlen lenne, akkor a törlesztés közmunkák teljesítése útján történik.

2.50 lei lesz a petróleum ára a termelési helyen

A pénzügyminisztériumban folytatják az elsődrendű közszükségleti cikkek olcsóbbításával kapcsolatos munkálatokat. Múltán megállapították, hogy ez az olcsóbbítás mennyivel csökkenti az állam jövedelmét és ezt a hiányt miképpen lehet pótolni, megkezdték a vonatkozó rendelet-törvények megszövegezését. Ezekben megállapítják a világító petróleum, a gyapot és a só új, olcsóbb árát.

Eszerint a világító petróleumot termelési helyén literenként 2.50 leiert árulják majd az

eddig 3.20 helyett. A szállítási költségek hozzászámításával a petróleum ára az országban 3.50 és 5 lei között mozog majd literenként aszerint, hogy eladási helye milyen távolságra van a termelési helytől.

A parasztok által használt gyapot ára 100 lejfel csökkent csomagonként.

A só olcsóbb árának végleges megállapítása fölött még nem döntöttek. Tanácskozások folynak annak érdekében, hogy a traktoroknál használt petróleum árát is leszállítsák.

Szász Pál dr. az EGE. tanfolyamainak vizsgáin

A Transilvaniai Gazdasági Egylet (EGE.) tovább folytatja a múlt évben megindított népoktatási munkáját. Az előző évi 24 heti kéthetes tanfolyam helyett a télen már 37-et rendez. A Cluj—Kolozsmegyében lefolytatott záróvizsgákon Szász Pál dr., az EGE. elnöke is megjelent. Szász Pál dr. a vizsgák során többek között a következőket mondotta:

— A tanfolyamok mindig komoly tanulságokat tartogatnak. Mindenekelőtt örömmel állapítom meg, hogy gyarapítják a gazdák tudását, de egyben szolgálják az itt élő népek lelki harmóniáját is. Érdekes, hogy a mezőgazdálkodás az egyetlen életterület, ahol eltűnnek a nemzetiségi kérdések. A tanfolyamnak más nyelvű hallgatói is voltak, de egyforma szorgalommal és lelkesedéssel tanultak.

A lakók bejelentése a pénzügyigazgatóságon és a patenta fixa alá tartozó iparosok és kereskedők adóvallomása

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság ismételt felhívást intéz a háztartájdíjonosokhoz, hogy haladéktalanul, de legkésőbb január 31-ig nyújtsák be az illetékes adókönyvtelhez a lakóikról szóló kimutatást.

Ugyancsak felszólítják azokat a kereskedőket és iparosokat, akikre a patenta fixa alapján 1935-ben vetették ki az adót, hogy tegyenek adóvallomást. A fentiekben kívül adóvallomást kötelesek beadni azok a kereskedők és iparosok is, akiket 1937. április óta adóztattak meg ideiglenesen, mert ekkor nyitották meg üzletüket, illetve műhelyüket.

Ötmilliárd lei felett rendelkezik a Banca Nationala

— Megszigorították a valutaigényléseket —

Bucuresti. A Banca Nationala közölte a pénzügyi kormánnyal, hogy megfelelő pénzkészlet felett rendelkezik. Ezidőszerint ötmilliárd lei.

A Banca Nationala utasította összes fiókjait, hogy a valuta igénylőkről ivateket kell kiállítani és pontosan meg kell jelölni az illetők nevét, lakhelyét és utlevelének számát és egyéb adatait. Ezeknek hiányában minden deviza- vagy valutaigénylést elutasít a nemzeti bank.

Deficittel zárult a francia külkereskedelmi mérleg

Franciaország külkereskedelmi mérlege az 1937. évben a következőképpen alakult: A behozatal értéke 42 milliárd 316 millió frank volt, míg a kivitel értéke 23 milliárd 935 millió frankot tett ki. Az 1936. évi adatokkal szemben a kivitel értéke 8 milliárd 433 millió, míg a behozatal értéke 16 milliárd 091 millió emelkedést mutat. A francia külkereskedelmi mérleg tehát, mint a fentiekből kitűnik, jelentős deficittel zárult.

— AZ ADÓVALLOMÁSOK BENYUJTÁSA. A bucuresti-i kereskedelmi és iparkamara beadványt intézett a pénzügyminisztériumhoz, amelyben kérte a kereskedelmi és iparvállalatok beadványára a törvény által meghatározott január 31-i határidőnek március 31-re való meghosszabbítását. A kamara kifejté, hogy sok vállalatnál a feltár összeállításuk egyedül husz napot igényel, azonkívül a mérleg összeállításuk is igénybeveszi az adminisztratív személyzetet, amiért is szinte a lehetetlenséggel határos az adóvallomásoknak január 31-ig való beadása. A kamara hivatkozik arra, hogy a pénzügyminisztérium eddig minden évben meghosszabbította ezt a határidőt.

... és egy nő, aki nem használ

CISBEY-teát,

amely eltünteti a pattanásokat, bőrvörösséget, fejfájást és mindazon kellemetlenségeket, amelyeknek okozója a rossz emésztés és a

székrekedés

Étkezés után CISBEY-tea a legjobb könnyű hashajtó

Megszokottságot nem idéz elő, hatása állandó. Egy 100 gr.-os doboz ára 60 lei. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Romániai lerakat: Bucuresti III., Str. Toamnei 103.

Legújabb könyvek

— Dormándy László: *Két jelentéktelen ember.* A két regény, két jelentéktelen ember találkozásáról szól, akiket a véletlen hozott össze. Ez a találkozás... és ez a mindkettőjük lelki beállítottságának folyamán... tragédiával végződik. Az egyik, fiatal fővárosi geológus, nyaralni megy vidéki városkába, ahol a pihenésen és álmodozáson kívül semmivel nem foglalkozik. Nem is sejtí, hogy a másik már megérkezése pillanatától szemmel tartja, gyanuba veszi és üldözi. Ez a másik jelentéktelen ember, a kisvárosi rendőrtiszt, szentül hiszi, hogy ebben az üldözésben semmi személyes ellenszenvnek szerepe nincsen s csupán kötelességét teljesíti, amikor minden eszközt igénybevesz, hogy a másik nyakára rátegye a hurkot. Ennek a két embernek főképpen lelki síkon lejátszódó küzdelmét írja le a szerző. A regény háttéré egy kisváros szűk látókörű polgáraival és elégedetlenkedő bánymunkásaival. Ezeknek forrongásába cseppen bele mit sem sejtve a fővárosi vendég és megelégedésével mintegy kiváltója lesz a meginduló eseményeknek. Ennek a forrongásnak megszült légréte és hangulata adja a kíséretét a két jelentéktelen ember találkozásának. A regényt Székely Kovács Olga rajzai díszítik és a könyv külső kiállítására mesze kiemelkedik az idej könyvterméséből. Dormándy: *Két jelentéktelen ember* Pantheon kiadásban, bibliofil luxus kiállításban, füzve 106.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérjen teljes ingyen-jegyzéket.

— Madelon Lulofs: *Szumátraí járőr.* Szövesdróttal védett katonai tábor valahol a holland-indiai dzsungelben. A dróton belül feszülten figyelő őrszemek, az áthatolhatatlan őserdő homályában örökké lázongó benszülött hordák. A sötétségben puskalövés dördülnek s az egyik barnabőrű katona holtan bukik fel őrhelyén. Ezzel a jelellettel kezdődik Lulofs lélegzetfőtőán izgalmas, új dzsungelregénye. A parancsnokság büntetőexpedíciót indít a be nem hódolt törzsek ellen. Hatvan benszülött katona indul a bizonytalan vállalkozásra, néhány fehér altiszt vezetése alatt. Szerencsétlen körülmények összetalálkozása folytán elvesztik az utat és eltévednek. Élelmük elfogy és ekkor megindul a vad élethalál harc a maroknyi csapat és a kérélhetetlen őserdő között. Ennek az eleve reménytelen harcoknak mesteri leírása ez a regény. Madelon Lulofs a holland-indiai szigetek szülőtte, kitűnően ismeri a környezetet, a benszülött parasztok, katonák és fehér tisztviselők életkörülményeit. Eddig megjelent regényei ezt a világot vetítik elénk, ezekkel szerzett már eddig is hatalmas olvasótábor a világ minden nyelvén. Uj regénye kétségtelenül sokszorosára fogja emelni hívei számát. (A szerző előző regényei: Az őserdő rabjai füzve 50.— lei, kve 79.— lei, Gummi fve 50.— lei, kve 79.— lei, a Másik világ fve 99.— lei, kve 158.— lei). Lulofs: *Szumátraí járőr* Pantheonkiadásban, szép kiállításban, 266 lapon füzve 125.— lei, kötve 158.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérjen teljes ingyen-jegyzéket.

Rádióműsor

— Romániai időszerűsítés. —

PÉNTEK, JANUÁR 21.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezekon (Favilla: Az erdő csendje, Waldteufel: Őszi hangulat, J. Strauss: A dencvér), utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13-10: Déli hangverseny. A rádió szalonzenekara, Ion Ghiga vezényletével. 14-10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, hírek. 14-30: A hangverseny folytatása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18-02: A Costică Tandin-zenekar hangversenye. Mia Braia és Petre Alexandru ének-számaival. 19: Művészeti aktualitások. 19-15: A hangverseny folytatása. 19-45: Rádióegyetem. Iorga Nicolae egyetemi tanár előadása. 20: Könyvnyű zene gramofonlemezekon. 20-35: Massenet: „Manon”. opera 5 felvonásban. Az I. felvonás után (21-10—21-15): Goga-költemények, a II. felv. után (21-50—22): hírek, a III. felvonás után (22-50

—23.05): sport. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.
Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8-20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11-20: Felolvasás. 11-45: A vörheny. (Felolvasás). 12-10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13-05: Hanglemezek. Közben kb. 13-30: Hírek. 14-20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14-30: Állástalan Zenészek Szimfonikus zenekara. 15-40: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17-15: A rádió diákférfája. 17-45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Képek a magyar bányász életéből. 18-50: Sportközlemények. 19: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 19-50: Jókai Mór: „Utirajzok”. (Felolvasás). 20-20: Az Operaház előadásának közvetítése. „Tannhäuser”. Szövegét és zenéjét szerezte Wagner Richard. Az I. felvonás után kb. 21-35: A rádió külügyi negyedőrája. A II. felvonás után kb. 23-05: Hírek. Az előadás után kb. 0-15: Hírek angol nyelven. Majd: A 2. honvédegyalozred zenekara. Éjeli 13-05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 7.25—7.50: Gyorsírótanfolyam. 7.55—8.25: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 8.30—8.55: Madách lírai költészete. 9—10.40: Hírek. 9.25—10.40: A rádió szalonzenekara.

SZOMBAT, JANUÁR 22.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezekon, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13-10: Déli hangverseny gramofonlemezekon. 14-10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14-25: A déli hangverseny folytatása. 15: Felolvasás. 17: Ora străierilor. I. Hangjáték. II. Hírek. 18: Hírek, időjárásjelentés. 18-02: Népdalok és népies táncok a világ minden részéből. (Gramofonlemezek). 19: „Moldova télen”. Felolvasás. 19-15: Gramofonlemezek. 20-10: Eugen Herovain egyetemi tanár felolvasása. 20-25: RR: Opera részletek. A következő szerzők műveiből: Borodin, Mozart, Flotow, Meyerbeer, Puccini, Gounod. 20-25: RB: Kétzongorás hangverseny Viorica Anghel ének-számaival. 21: RR és RB: Alex. Borza előadása a botanikus kertekről. 21-15: A rádió tánczenekara. 22-30: Hírek, sport. 22-45: Szórakoztató zene. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8-20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11-20: Móricz Pál elbeszéléseiből. (Felolvasás). 11-45: A Szépművészeti Múzeum Deák-Ébner Lajos képeit ismerteti B. Bakay Margit. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13-05: Törseök Hilda zongorázik, Albert Ferenc hegedül, zongorán kísér Polgár Tibor. Közben kb. 13-30: Hírek. 14-20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14-30: Hanglemezek. 15-40: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17-15: Cserkészek félőrája. 17-45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A rádió szalonzenekara. 19: A selyemtenyésztés. 19-30: Farkas Béla és cigányzenekara. 20-30: Emlékezés Pulszky Károlyra. 21-05: Közvetítés az Erzsébetvárosi Kisfaludy Színházról. „Fehérvári huszárok”. Színijáték 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét szerezte Erdélyi Mihály. Az I. felvonás után kb. 23-15: Hírek. A II. felvonás után kb. 23-30: Hírek. Az előadás után kb. 0-15: Időjárásjelentés. Majd: Kalmár Tibor jazz-zenekara játszik.

Budapest II. 7.30—7.55: Mezőgazdasági félóra. 8—8-25: Törvény és ítélet. 8.30—8.55: Máté Áron Lajos klarinétzik, zongorakísérettel. 9—9.20: Hírek. 9.25—9.45: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 9.50—10.50: Hanglemezek.

A Magyar Párt felhívása választó polgáraihoz

Tekintettel a küszöbön álló új választásokra, felhívjuk azokat a polgártársainkat, akiknek választói joga még nincs rendezve, hogy sürgősen jelentkezzenek a Pártirodában, Str. V. Goldis 8. szám alatt délelőtt 9—1 óráig.

JELENTKEZZENEK:

1. Mindazok, akiknek volt választói joguk és azt gyakorolták is, de valami okból töröltették, vagy kimaradtak a választói jegyzékből.
2. Mindazok, akik ezideig nem rendelkeztek választói joggal és a választói névjegyzékbe nem voltak felvéve.
3. Azok, akik 21-ik életévüket az idén, vagy tavaly betöltötték, de választói joguk eddig elintéztve nem volt.
4. Mindazok a 21-ik életévüket betöltött, férjezett, vagy hajadon hölgyek, akiknek polgári iskolai, vagy más középiskolai végzettségük van. Mindazok az állami, megyei és községi tisztviselők és nyugdíjasok, valamint hadiözvegyek, kitüntetett és kulturális, vagy jótékony célú egyesületi vezető hölgyek, akiknek ezideig a választói joguk nem nyert elintéztést.
5. Mindazok a 25-ik életévüket betöltött és mezőgazdasági adót fizető földművesek, akiknek mezőgazdasági kamarai választói joguk nem volt meg.

AZ ARADI MAGYAR PÁRT ELNÖKSÉGE

A HAPAG 90 éve vezető gyorsszolgálatba!

Rendszeres indulások **Eszak-Amerikába és Kanadába** minden esütörtökön:

Középamerika
Cuba-Mexico
Keletázsia
Délamerika keleti partjai felkét- és négyhetente. Kitűnő komfort, mérsékelt utazási díj. Szakszerű felvilágosítások mindenféle utazási ügyben. A német Afrika-vonal képviselője.
Felvilágosító- és prospektusok:

Hamburg-Amerika Linie
képviselőténél

Künstler Utazási Irodában
Arad, Bul. Reg. Maria 24. — Telefon 1086.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további szóból **10 szóból csupán 20 lei.** :: szó 2 lei

ALKALMAZÁS

Jazz-zenekarba saját elsőrendű jazz-harmonikámmal ajánlkozom. Cim a kiadóban. 482

Keresetek gyümölcsfa- és konyhakertész Bucuresti közelében levő uradalomba. Ajánlatokat Ioan Beju, Bajotesti, Jud. Ilfov. 491

Idősebb mindenféle leány, könyvvel, szakácsné mellé február 1-re felvétetik. Cim: Str. Aviator Sava 8. 494

Házmesterné, ki a háztartásban segít, berendezett lakással, fizetéssel február 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. 493

Idősebb szakácsnőt keresünk azonnalra. Str. Greceanu 11.

Középkorú, rendes nőt, mindenféle szobaleány-nak keresünk. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Egy szoba, mosdófülkével, irodának is alkalmas, kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 13. 509

VÉTEL, ELADÁS

Egy használt 16—20 l. fagyaltgép kerestetik. Gaál cofetar, Nádlac. 410

6 HP Astra petróleummotor eladó. Káiser, Str. Gen. Grigorescu 4. 514

KÜLÖNFÉLÉK

Eladó azonnal Ilteu-i községben, iud. Arad, nagyrészt tűzfából és szerszám-fából álló erdő. Elcserezni lehet Chos, Str. Szt. Gheorghe 25. 508

Haláleset

elutazár, költözködésből kifolyólag veszek veszpénzért ocska butoro hat. ruhaneműket, agyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket makulaturapapírt, ócskavasat, padlástólmit, — Vásárolok lakásban es padlásokon heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-tomot stb Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába, vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövek. Gojdu-uca 6 Steiner Sándor.

Héberre, Jdisre három hónap alatt megtanítom. Cimeket „garantálva” jeligére a kiadóba kérek. 506